

TétékásNyúz

XLV. félévfolyam 8. szám
2012. november 7.

Az ELTETTKHÖK hetilapja
info: nyuz@elte.hu
<http://nyuz.elte.hu>

Nyakunkon a NEPTUN!
(4-5. oldal)

ALKímia ma
(12. oldal)

Jobs-élet-rajz
(19. oldal)

Kiemelkedő karok – az OTDT minősítése alapján

Az OTDK szigorúan minőségbiztosított tudományos fórum, ugyanakkor verseny is, de nem az intézmények, hanem a legtehetségesebb egyetemisták és főiskolások tudományos teljesítményének összemérése. Az OTDT elhatározta, hogy olyan eljárást és módszert dolgoz ki, amely hitelesen minősíti a felsőoktatási intézmények és karaik TDK-ban való sikerességét. Az elméleti megfontolásokat, az algoritmust és a kategóriák kidolgozását Dombi József, a Szegedi Tudományegyetem professzora végezte. Az OTDT szerint az egyes kategóriákba tartozás autentikus leképezése az intézményi tehetséggondozás eredményességének.

Kiemelkedő karnak minősítették a Bölcsészettudományi Kart és a Természettudományi Kart. Ezt a minősítést az OTDK-n résztvevő 175 kar mindössze öt százaléka kapta meg. A rangsor összeállítói jelentős minősítésű karként jegyzik az Állam- és Jogtudományi Kart és a Pedagógiai és Pszichológiai Kart. Közepes minősítést a karok 20%-a kapott, köztük a Társadalomtudományi Kar, az Informatikai Kar és a Tanító- és Óvóképző Kar. Fejlesztendő minősítésűeknek a karok nagy tömegét, 40%-át rangsorolták, köztük a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kart is. Az értékelhetetlen minősítésű kategóriában nincs ELTE-s kar.

Forrás: Egyetemi és főiskolai karok, valamint karokra nem tagozódó felsőoktatási intézmények TDK-eredményessége (az Országos Tudományos Diákköri Tanács kiadványa, 2012)

forrás: <http://www.elte.hu/>

30 év partnerség

A Ruprecht-Karls heidelbergi Egyetem és az Eötvös Loránd Tudományegyetem 30 éve kötött partnerségi megállapodást. Az ennek alkalmából tartott jubileumi ünnepség programját a régi egyetemi aulában megrendezett „Öt évszázados tudományos kapcsolatok” című kiállítás és az akadémiai év megnyitója jelentette. A programon Bernhard Eitel rektor mellett díszvendégként Mezey Barna is beszédet mondott. Mindketten hangsúlyozták a két intézmény közötti kapcsolatok fontosságát, amelyekre mindkét intézmény építeni tud a kiválósági pályázatainak kapcsán.

Az elmúlt harminc év együttműködését közös kutatások és hallgatócserék hosszú sora fémjelte. Az ELTE a delegációját a karok minél szélesebb bevonásával állította össze, így a küldöttség tagja volt például Horváth Zoltán, az Informatikai Kar dékánja, Király Miklós, az ÁJK dékánja, valamint Klinghammer István és Vékás Lajos, az Egyetem korábbi rektorai is.

Az ELTE vezetése külön tárgyalásokat folytatott a további együttműködési lehetőségekről Bernhard Eitel rektorral, Peter Meusburgerrel és Peter-Christian Müller-Graffal, az ELTE partnerség korábbi és jelenlegi koordinátorával, valamint a Heidelbergi Egyetem nemzetközi ügyekért felelős rektorhelyettesével és a Nemzetközi Kapcsolatok Irodájának vezetőjével is.

forrás: <http://www.elte.hu>

Jön a Neptun

Ahogy az többször megírtuk, az ELTE korábbi tanulmányi rendszere, az ETR 2012. október 30-án késő este leállt. A Neptun Egységes Tanulmányi Rendszer 2012. november 15-i indulásáig az egyetemnek nem lesz elérhető elektronikus tanulmányi rendszere. A Neptun az ETR 2012. október 31-i adatállományával indul.

Az átállás után mind az oktatók, mind a hallgatók számára elérhetővé válik egy helpdesk szolgáltatás, amely közvetlen segítséget kíván nyújtani a Neptun használatának első lépéseihez. A szolgáltatás pontos elérhetőségéről a későbbiekben a Q-tér Neptun bevezetés GyIK ad tájékoztatást, amely az átállással és a köztes időszakokkal kapcsolatos tudnivalókat foglalja össze. Ez az oldal folyamatosan bővül, így – különösen az átállás ideje alatt – érdemes rendszeresen meglátogatni.

Az egyetemi ügyintézésben az EHA kódot Neptun kód váltja fel. A Neptun kód az EHA kódhoz hasonlóan egy személyhez rendelt, az ELTE-re nézve egyedi azonosító, 6 karakterből – az angol ABC betűiből és számjegyekből – áll. Október végétől a Q-térben elérhetővé válik az a felület, amely tájékoztat a Neptun kódról, és ahol létrehozható a kezdeti Neptun jelszó. A felület használatára 2013. március 31-ig lesz lehetőség.

Az ELTE Pályázati Elektronikus Rendszer (EPER) működése az ETR leállása után is zavartalan. A belépéshez a megszokott módon az ETR-es felhasználónevet és jelszót lehet használni. További információkért látogasson el a Q-tér Neptun bevezetés GyIK oldalára.

forrás: <http://www.elte.hu>

Mars: égitest és utópia

A többéves hagyományú ELTE Tudós Klub célja, hogy az ELTE hallgatói, oktatói és a nagyközönség számára bemutassa, miként lehet egy-egy tudományos témát több szakterület irányából megközelíteni, ezzel nyitott párbeszédet teremtve a tudományos kultúrák között. A következő beszélgetés címe Mars: égitest és utópia.

A témakört a csillagászat, a robotika, az irodalomtudomány és a tudományfilozófia szemszögéből vitatják meg a résztvevők: Istenes Zoltán, egyetemi docens (IK, Programozáselmélet és Szoftvertudományi Tanszék); Ropolyi László, adjunktus (TTK, Tudománytörténet és Tudományfilozófia Tanszék); Sárdi Margit, egyetemi docens (BTK, Régi Magyar Irodalom Tanszék); Sik András, adjunktus (TTK, Természetföldrajzi Tanszék)

A beszélgetésen szó lesz többek között a Mars-kutatás történetéről, technológiájának fejlődéséről, a Mars-expedíció innovációiról, a sci-fi irodalom és a Mars kapcsolatáról, és a tudományos-fantasztikus műfajra jellemző ismeret- és tudományelméleti koncepciókról.

Az ELTE Tudós Klubját Fábri György kommunikációs rektorhelyettes, habil. egyetemi docens vezeti.

A részvétel regisztrációhoz kötött. Regisztráció: 2012. november 12-ig. Időpont: 2012. november 14. 18:00.

Helyszín: ELTE Rektori Hivatal, Baross Gábor-terem (1056 Budapest, Szerb u. 21–23. fszt.)

forrás: <http://www.elte.hu>

Tartalomjegyzék

HÖK.....	4-6
<i>(Nyakunkon a Neptun; Nedoes Est; Elnöki beszámoló)</i>	
Sport.....	7
<i>(A sportért és egy jóbarátért)</i>	
Arcok.....	7
<i>(Oláh György)</i>	
Magyar expedíciók.....	8-9
<i>(Herman Ottó)</i>	
Faliújság.....	10-11
Tudósítás	12-14
<i>(Alkímia ma; Gólyabál; Gedeon bácsi...)</i>	
TTT	15
<i>(Kvantumfizika dióhéjban II.)</i>	
Cooltér	14,17
<i>(SRIAT; A Szomszédnéni odaát van)</i>	
Helyvektor	16
<i>(Persze, hogy iszunk egy kávét!)</i>	
Kritika	16
<i>(Élet-rajz)</i>	
Négyeshatos.....	17
<i>(Őszinteség)</i>	
Belszíni fejtés.....	18
VeddfELTEis	19
Mozizóna.....	19
<i>(Parázttatás 4)</i>	

Prezentáció

Nem hiszem, hogy nagy elvárás az, ha az egyetemeken normális prezentációkkal szeretne találkozni a hallgató, többek között én is. Ugyan sokszor az oktatók sincsenek tisztában azzal, hogyan is kellene a PowerPoint-ot használni, de nálunk hallgatóknál, akiknek elő kell adnunk magunkat, elvárható az, hogy élünk a 21. század adta lehetőségekkel és nem jegyzet-tömbnek használjuk a chartokat.

Sajnos ez nem minden esetben van így és már ebben a félévben is sok rossz prezentációval találkoztam a hallgatótársak részéről. Ezért úgy gondoltam, a héten pár tanáccsal állok elő azok számára, akik hatékonyabb, érthetőbb és élvezetesebb előadásokat szeretnének készíteni.

Persze, mint mindenki én is a PowerPoint-tal kezdtem. Felsorolásszerű diák, kép nuku, hosszú nyomtatott A/4-es a kézben, ebből felolvastam azt, ami a dián is volt, hogy ne kelljen arról olvasnom, hanem szemben állhassak a hallgatósággal. Persze mivel nem tanultam meg, nem jártam át a témát, nem tudtam miről adok elő, így olvastam és ezért nem is volt semmi értelme. Ez körülbelül a gimnáziumi szint.

Egyetemen már elvárható, hogy ne nézzük a jegyzetünket, illetve ne három gépelt oldalnyi jegyzetet vigyünk magunkkal. Fontos az is, hogy ne a diáinkat olvassuk fel a hallgatóságnak. Ez ugyanis ahhoz fog vezetni, hogy a becses hallgatóság vagy ránk figyel, vagy a diát olvassa; és biztosak lehetünk az utóbbiban, hiszen gyorsabban tudunk olvasni, mint beszélni. Mivel eközben a prezentáló is elmondja azt, amit a dián olvashatunk, így a hallgató belekavarodik az előadásba és így az egész nem éri el a célját, azt, hogy információit jutassunk el strukturáltan a hallgatósághoz.

Ezt a problémát úgy lehet kivédeni, hogy nem jegyzet-tömbként tekintünk a chartokra, hanem csak pár kulcsszót emelünk ki, így már távolról is könnyen olvashatóvá válik a diánk. Amennyiben jegyzetet szeretnénk mellékelni akkor erre a PowerPointban a dia alatt nyílik lehetőségünk – vagy mellékelhetjük azt külön fájlban. Ehhez elég, ha egy szabályt követünk:

Egy dián egy témával foglalkozzunk, maximum 4-5 dolgot soroljunk fel, ne írjunk 5-6 szavasnál hosszabb sorokat, gondolatokat.

Lehetünk kreatívabbak is, ha például a <http://prezi.com/>-ot használjuk. A magyar fejlesztésű felületet használva online, a felhőben tarthatjuk a prezentációnkat, így bármikor könnyen hozzáférhetünk, de akár offline dokumentumként is lementhetjük azt. Prezit használva egyrészt sokkal látványosabb előadásokat tarthatunk, így jobban megragadhatjuk a hallgatóság figyelmét és ezáltal az emlékezetükbe véshetjük magunkat és a mondandónkat. Másrészt a prezi önmagában is segíti azt, hogy sok képet és kevesebb szöveget használjunk.

Török Balázs
Tétékás Nyúz Főszerkesztő
foserkeszto@ttkhok.elte.hu

TétékásNyúz XLV. félévfolyam, VIII. szám.

Kiadja az ELTE TTK HÖK. **Felelős kiadó:** Ferdinandy Bence, a HÖK elnöke. **Főszerkesztő:** Török Balázs.

Vezetőszerkesztő: Kőnig Rita. **Tördelő:** Emő. **Olvasószerkesztők:** Erdős-A. Tímea, Honffy Dóra. **Címlap:** Immi.

Rovatok: Arcok (Solymosi Emőke), Belszíni fejtés (Panni), Cooltér (Szalai Evelin), Helyvektor (Saáry Ákos), Kritika (Fontányi A.), Magyar Expedíciók (cili), Mozizóna (Budafai Viktória, Mihály Eszter), Négyeshatos (B. Andi), Sport (Verus), TTT (Kőnig Rita, Karsai Richárd), Tudósítás (Horváth Anna, Weyde Szandra), VeddfELTEis (B&É).

Honlap: <http://nyuz.elte.hu>. **E-mail:** nyuz@elte.hu. **Telefon:** 372-2654, lapzárta után 30/806-3000. **Fax:** 372-2654.

Lapzárta: péntek 12:00. Készült a Komáromi Nyomda és Kiadó Kft. nyomdájában 1200 példányban.

A Nyúz a Magyar Egyetemi és Főiskolai Sajtó Egyesület tagja.

A főszerkesztő elérhetőségei: foserkeszto@ttkhok.elte.hu; személyesen fogadóidőben (péntek 12-14) Déli Hali (00.732).

Nyakunkon a NEPTUN!

Helyzetjelentés

Mint azt bizonyára észrevettétek, leállt az ETR, helyette most a Q-térre kerültök, ha beírájátok a megszokott webcímet. Itt be tudtok lépni a régi EHA kóddal és jelszóval, és itt érhetitek el majd Neptun kódokat az e-mailés értesítés után. A következő pár hasábon a Neptunnal kapcsolatos változásokról igyekszem átfogó képet adni.

ÁTÁLLÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

A Neptun összességében kényelmesebbnek és jobbnak ígérkezik, mint a jelenlegi ETR. Ehhez azonban az kell, hogy mindenki tegye meg a bevezetéskor a tőle telhető maximumot. A TTK HÖK kiemelt figyelmet kíván fordítani arra, hogy az ETR-ben sok esetben tévesen szereplő tantervek pontosan kerüljenek feltöltésre, a kivetések rendszere az eddiginél kiszámíthatóbb legyen és általánosságban a Neptun egy pontos és megbízható információs felület és tanulmányi rendszerré váljon. Ehhez kérjük a ti segítségeteket is, ha hibát észleltek, minél előbb jelezzétek, hogy a problémákat összegyűjthessük és továbbíthassuk az illetékesek fele.

Arra is kérünk titeket, hogy a Neptunba rögzített személyes és képzési adataitokat ellenőrizzék le a biztonság kedvéért.

KAPCSOLATTARTÁS

A Neptunban is lesz személyes üzenethez hasonló lehetőség. A legfontosabb üzeneteitek ugyanúgy fognak megjelenni, mint most, nem tudtok továbblépni, amíg el nem olvastátok. Ugyanakkor az üzeneteket egy e-mail klienshez hasonló módon tudjátok kezelni. Kereshettek közöttük, szűrhettek bizonyos szempontok szerint, sorba állíthatjátok őket dátum, cím vagy más jellemzőjük szerint. Beállíthatjátok azt is, hány jelenjen meg egy oldalon.

A továbbiakban is beállítható, hogy bizonyos típusú üzenetekről automatikusan e-mail értesítést küldjön a rendszer.

TÁRGYFELVÉTEL

A tárgyfelvétel módja fog talán a legjobban változni. Az ETR-rel szemben itt úgy kell felvennünk a kötelező tantár-

gyakat, hogy megadjuk, hogy azon belül melyik kurzust (csoportot) szeretnénk felvenni.

A rangsorolás természetesen megmarad, ha felvettünk egy kurzust, akkor az ETR-hez hasonlóan itt is megtekinthetjük a rangsor- és mázlipontunkat. Jelenleg még hiányossága a rendszernek, hogy nem mutatja, hogy a többi csoportba bekerülnék-e rangsor- és mázlipontjaink alapján, de a Neptun fejlesztőitől ígéretet kaptunk arra, hogy ezen is dolgozni fognak, így várhatóan a kurzusfelvétel kezdetére ez a probléma is megoldódik.

Az viszont már biztos, hogy a felvett kurzusok között megtekinthetjük, hogy bekerülünk-e egy órára az adott állás szerint vagy nem. Sőt az ETR-rel szemben a tárgy mellett megjelenik az is, hogy hányadik tárgyfelvételnél tartunk az adott tárgyból.

KURZUSKÓDOK

A Neptunban a tantárgyakhoz lesznek rendelve a kódok, és a csoportok is újabb kóddal lesznek ellátva. Ez megfelel a jelenlegi gyakorlat szerint a tantárgy kódjának (ami állandó, a mintatantervben is ez szerepel), illetve a per jel utáni csoportkódnak. Előbbit tárgy kódja, utóbbit kurzus kódja néven ismeri a Neptun.

E-INDEX

A teljesített kurzusok a Leckekönyv menüpontban lesznek megtekinthetőek. Itt a megszokott módon, de új formátumban láthatjuk a teljesített tárgyakat félévenként vagy összesen.

A Neptun most bevezetésre kerülő verziója kellően biztonságos ahhoz, hogy az ELTE-n is végre bevezethessük az e-indexet, amelyért a HÖK és rengeteg egyéb hallgatói kezdeményezés is régóta küzd. Ez a jövő szeptemberben kezdőknek már mindenképp beve-

zetésre kerül, de az Oktatási Hivatal engedélye alapján akár a jelenlegi hallgatókra is érvényes lehet.

ÓRAREND

Az órarend az ETR-hez hasonlóan megtekinthető lesz a Neptunban. A TTK-n a tanrendkészítés miatt rendszeresen később tekinthetőek meg az órák helyszínei és időpontjai. Ez most várhatóan a javunkra fog szolgálni, mert a Neptunba a jelenlegi lágymányosi rendszer átvezethető, így látszani fog az órák helyszíne is, míg számos más kar hallgatói csak külön listából kérhetik le és egyáltalán nem kerül rögzítésre.

Elterjedt tévhit, hogy a Neptun nem engedi az órák ütközését. Ez természetesen nem igaz, hiszen a többszakos hallgatók és a tanárszakosok tárgyfelvétele így ellehetetlenülne.

VIZSGAJELENTKEZÉS

A vizsgajelentkezés az eddiginél áttekinthetőbb lesz. Nem csak tárgyanként lehet vizsgákat kilistázni, hanem az összes kurzusunk számára meghirdetett alkalmakat is. Így könnyebben össze lehet állítani a vizsganaptárat, az ütközések rögtön látszanak, nem kell a tárgyak között ugrálni. A tárgyankénti szűrés természetesen továbbra is lehetséges lesz.

BEJELENTKEZÉS/ BEIRATKOZÁS

A félévenként történő regisztráció a tanulmányi rendszerben itt is kötelező (természetesen passzívnál is lehet a tanulmányokat). Ezt a Beiratkozás/Bejelentkezés menüpont alatt tudja elintézni a hallgató, hiszen az ETR-ben használt regisztráció menüpont rossz elnevezés volt, mert az aktív félévre jelentkezést hívja csak így a felsőoktatási törvény.

GYŰJTŐSZÁMLA

A Neptun nagy újdonsága a gyűjtőszámla is. Ennek lényege, hogy egy központi számlaszámra utalhattok bármekkora pénzüsszeget, ami a gyűjtőszámlára kerül. Innen már egy kattintással rendezhetitek tartozásaitokat, átutalási költség nélkül. Sőt, azt is be lehet állítani, hogy a kivetések, mikor lejár a határidejük, automatikusan kiegyenlítésre kerüljenek. Az Egyetem

minden egyes tranzakcióról elektronikus számlát állít ki számotokra.

Szintén elterjedt tévedés, hogy a Neptunban a kivetések automatikusan letiltják a hozzáférést a vizsgajelentkezéshez és a tárgyfelvételhez. Ez nem igaz, a kivetések itt is kiegyenlítési határidővel jelennek meg és az ETR-hez hasonlóan, itt is csak a határidő elmulasztása jár tiltással. Így amennyiben nem szeretnétek a gyűjtőszámlán pénzt tartani lehetőségek van minden kivetést külön utalással intézni.

ELEKTRONIKUS ÜGYINTÉZÉS

Az eddigi papíron intézendő ügyeink is átkerülnek a Neptunba. Az ügyintézés menüpont alatt továbbra is elektronikus marad a szakirányválasztás, illetve a „visszasorolási” kérelem. Mostantól kezdve viszont sorban állás nélkül igényelhetünk diákigazolványt, illetve a Neptunban jelentkezhünk záróvizsgára és szakdolgozati témát is itt választhatunk.

A bevezetési nehézségek áthidalására mind a két irányban Neptun Helpdesk fog üzemelni, ahol a képzésen átesett hallgatóktól kérdezhettek problémáitokról. A kényelem érdekében a Facebook oldalon a „helpdeskes csapathoz” vagyis az ELTE TTK Neptun fórumához a <http://www.facebook.com/groups/342060375890097/?fref=ts> linken csatlakozhattok, illetve a <http://ttkhok.elte.hu/kerdesemvan/neptun> címen is rendelkezésekre állunk.

KÜLCSÍN

Mikor először beléptek a Neptunba, egy teljesen új külső fogad benneteket. A kezdőlapon továbbra is olvashattok majd híreket, információkat, sőt, a Neptun képes arra is, hogy már belépés előtt is elérhetőek legyenek különféle, az Egyetem által meghatározott, letölthető dokumentumok. Az ETR-rel szemben itt láthatjátok már, ha esetlegesen a bejelentkezett felhasználók száma elérték a maximumot, nem a belépés után kaptok hibüzenetet.

Belépés után átállíthatjátok a fejlécet a nektek tetsző sablonra, illetve bal oldalt a kedvenceiteket is megjeleníthetitek: például fontos üzenetek, naptár.

Dukán András Ferenc
Gazdasági elnökhelyettes
gazdeh@ttkhok.elte.hu

Medencés party? A legmenőbb dj-k? Egyedülálló látvány? Mind-ez egy ELTE-s bulin? A Széchenyi fürdőben? Naná! Ez a Nedves Est, maga AZ ÉLMÉNY. Gyere el és éld át velünk!

Sokan emlékezhetnek még a régi Nedves Estekre, melyek családi hangulatban és létszámban kerültek megrendezésre a Kispesti Uszodában. Lehetett partyzni a térdig érő kismedencében, sört locsolni a kövekre a szaunában, sőt akár úszni is egyet a jó hideg nagymedencében.

Azóta eltelt pár év, és a Nedves Est egy igazán különleges, exkluzív rendezvénné nőtte ki magát. Először nagyobb helyszínré költözött a buli, részben a módosult jogszabályok miatt, részben pedig az egyre növekvő érdeklődés miatt. Itt a választás Budapest legszebb fürdőjére, a Széchenyire esett, amely minden tekintetben kielégíti a Nedves Est igényeit, illetve lehetőséget adott rengeteg plusz program és látványelem beépítésére a rendezvénybe.

Maga a helyszín miatt is sokkal kényelmesebb vendégként részt venni a bulin, hiszen nem kell zsákokba pakolni a ruháid és beadni a ruhatárba, mint régen, hanem a barátaiddal kényelmesen beköltözhetek egy kabinba a fűtött öltözőben, ahova bármikor szabadon járhattok. Sőt, még azon sem kell izgulnotok, hogy a kulcsot elhagyjátok, hiszen a Fürdőben rendszeresített mágneses karórák nyitják a kabinokat és szekrényeket.

Természetesen maga a Széchenyi fürdő is egy elég patinás épület, de képzeljük hozzá a színes lámpákkal meglótt falakat, illetve a cikázó Nedves Est feliratot. És természetesen az átlagosnál melegebb medencék feletti gőzt se felejtjük ki, ami igazán megdobja a látványt és a hangulatot.

A fellépők között is egyre nagyobb nevetek lehetett felfedezni, emlékezzünk csak az elmúlt két Nedves Estre, ahol Hamvai PG illetve Bárány Attila állt a lemezjátszók mögött, ami egyébként jö

5-6 méterrel a medencék felett volt. Idén még nagyobb dobásra készülünk: elhozunk nektek Dj Karmatronicot, aki már a LEN-en is bizonyította, hogy méltó arra a nemzetközi hírnévre, ami például a Lengyelországi foci EB megnyitójáig juttatta, ahol a „game of life” című szerzeményét adta elő. Fellép még a volt Rádió1 és a Music FM francia fenegyereke Cooky, aki M.Gee-vel együtt fogja pörgetni a lemezeket, és hamisítatlan akcentusával fog hype-olni Titeket. Természetesen az újításoknak nincs vége, hiszen idén mindkét medencének saját dj pulája lesz. Ha valami másra vágytok, a másik medencénél a LEN-ről szintén ismerős Dj Soulja és Dj Jami lesz felelős a buliért.

Az ELTE-s bulikról már jól ismert büfés csapat vár Titeket fűtött büfésátrakban, ahol a megszokott áron juthattok hozzá sörhöz, borhoz, long drinkekhez és vödörköltélokhoz. A legszorgalmasabbak pedig most is igen menő világítás poharakból ihatnak majd.

Attól se ijedjete meg, ha külföldieket találtok magatok mellett a medencében, hiszen a Nedves Est tavaly óta az ESN (Erasmus Student Network) hivatalos rendezvénye is. A buliról természetesen nem hiányozhat a víz alatti fotózás és a szokásos vizes póló verseny sem, ahol a bátor jelentkezők értékes nyerményekkel térhetnek haza. Idén is lesz partykommandó, vagyis megeshet, hogy a medence partjáról bikinis lányok némi szörpös vodkát spriccelnek a szátokba hatalmas vizipisztolyaikból.

Kár tovább szaporítani a szót, hiszen leírva nem lehet visszaadni azt az Élményt, amit a Nedves Est nyújt, és megint csak a rendezvény szlogenjét tudom idézni: „Ezt Neked is át kell élned!”

Barát Viktor

Elnöki beszámoló

Az elmúlt hetek izgalmai

Rövid összefoglaló az elmúlt hetek történéseiről, küldöttgyűlésekről, kollégiumokról és tudományról egy kis NEPTUN-nal és kommunikációval fűszerezve.

Már bizonyára észleltétek, hogy leállt az ETR működése, mostantól november közepéig „középkori” állapotok fognak uralkodni az Egyetemen. Persze az igazsághoz hozzátartozik, hogy jó pár dologgal egész egyszerűn nem fognak foglalkozni a NEPTUN felállításáig, hogy ne kelljen kétszer adminisztrálni. Igyekeztek követni az információáramlást, hogy ne maradjatok le semmiről és már a lehető legfelkészültebben várjátok az új tanulmányi rendszert. Ezért a két hét középkorért és az átállás okozta gondokért, egy modernebb, még kevesebb papírral járó kor vár ránk. Az bizonyos, hogy a 2013-as felvételizők számára már nem rendelt az Egyetem indexet, de az is lehet, hogy a felsőbb évfolyamokon is elbúcsúzatunk majd az aláírások kétségbeesett vadászatától.

Az előző számban általam említett Egyetemi Hallgatói Önkormányzat (EHÖK) Küldöttgyűlése, bár meglehetősen feszült hangulatban, de lezajlott. Azzal kezdődött a Küldöttgyűlés, hogy Kalina Gergely, az EHÖK elnöke ismertetett egy állásfoglalást, amelyet az Egyetem főtítkára írt, miszerint a Kollégiumi Hallgatói Önkormányzatnak (KolHÖK) csak az elnöke szavazati jogú tagja a Küldöttgyűlésnek. Így a másik három delegáltjuk nem vehette fel a mandátumát. Ez arra volt visszavezethető, hogy az Alapszabály nem definiálta egyértelműen a részönkormányzat és a kari részönkormányzat fogalmát. Ezután a helyszínen benyújtottak egy Alapszabály-módosítást, amelynek a lényege az volt, hogy a Kollégiumi HÖK-nek ne legyen szavazati joga a Küldöttgyűlésben és az EHÖK Elnökségében, csak egyetértési joga a kollégiumi ügyekben és szavazati joga a költségvetésben. A fő érvelés az volt, hogy a korábbi felállításban a kollégista hallgatók duplán voltak képviselve a nem kollégista társaikhoz képest, hiszen őket a kari HÖK és a Kollégiumi HÖK is képviselte. Természetesen a KolHÖK kül-

döttei erősen sérelmezték mind az eljárást, mind pedig az eredményt, az előbbiben egyet is értünk velük. Az előterjesztést végül az Alapszabály módosításához szükséges kétharmados többséggel, a Küldöttgyűlés elfogadta.

Ezután szintén még a helyszínen módosítva lett az eredeti beterjesztés az alelnökökről, olyan formán, hogy az EHÖK elnöke ne maga nevezze ki és hívja vissza alelnökeit, hanem ugyan ő jelölhesse az embereket, akikkel együtt szeretne dolgozni, de a Küldöttgyűlésnek kelljen megválasztania őket. Ezt az előterjesztést különösebb vita nélkül, egyhangúan elfogadta a Küldöttgyűlés, így az Egyetem hagyományainak megfelelően nagyobb kontrollt biztosítva a karok számára az EHÖK felett.

Ezek az alapszabály módosítások persze még nincsenek érvényben, azt még az Egyetem Szenátusának jóvá kell hagynia, amelyet november 5-én tartanak meg. (Egy kis időzavar a lapzártá miatt). Ez a Szenátus viszont nem ezért lesz nagyon érdekes, hanem azért, mert várhatóan ezen a Szenátuson lesz jóváhagyva, miszerint az Egyetemen csoportos létszámleépítést lehessen végrehajtani, ugyanis könnyen lehet, hogy a csökkenő állami források mellett nem lesz tovább tartható a dolgozói létszám. Reméljük, hogy erre a TTK-n nem lesz szükség, vagy legalábbis ezt mi hallgatók nem fogjuk észrevenni.

Nemsokára, november 13-án a TTK HÖK is fog Küldöttgyűlést tartani, ahol több mint egy éve csiszolt új Alapszabályról fogunk dönteni. Ennek célja a szakterületeink számára a nagyobb önállóság biztosítása. Mint minden Küldöttgyűlésre, erre is eljöhét és hozzászólhat minden TTK-s hallgató, bár elég ritkán szokott bárki is ezzel a joggal élni. Én bíztatlak titeket, hogy gyertek el és nézzétek meg, hiszen rólatok szólnak ezek a döntések! Ha folyamatosan szeretnétek tájékozódni a Küldöttgyűlésünk és úgy általában a HÖK működéséről, akkor

kövessétek nyomon a hivatalos levelezőlistánkat, amelynek nyilvános az archívuma, vagy iratkozatok fel az azt tükröző levelezőlistára. Erről további információt a tkhok.elte.hu/levolistak oldalon találtok.

Elkezdünk tárgyalni a két TTK-sokat érintő szakkollégium, a Bolyai Kollégium és az Eötvös Collegium hallgatói önkormányzatával illetve diákbizottságával arról, hogy hogyan tudnánk együttműködni a hallgatói tudományos élet fellendítésében. Első körben a szakkollégiumokat fogjuk segíteni a mindenki számára nyilvános tudományos rendezvényeik és önmagában a szakkollégiumok reklámozásával, ezzel növelve a nem szakkollégista hallgatók számára elérhető tudományos programokat és a szakkollégiumok láthatóságát, ismertségét. Ez várhatóan hamarosan el is indul, a távolabbi jövőben pedig olyan terveink vannak, hogy a szakkollégiumok egyes programjai a karon legyenek megtartva, így könnyebben hozzáférhetővé váljanak. Továbbá a szakkollégiumok közéletben és tudományban egyaránt aktív tagjai szorosabban együtt fognak működni a TTK HÖK tudományos biztosával és részt fognak venni a tudományos csoport munkájában. Így tapasztalataikkal és a tudományos élet iránti lelkesedésükkel segíthetik a kari hallgatói tudományos életet.

Ezzel kapcsolatban a kommunikációs folyamatainkat is elkezdjük újraszervezni. A tudomány szempontjából az lesz a legnagyobb változás, hogy ezentúl a szakterületi koordinátorok egymás között meg fogják osztani, hogy milyen tudományos programok vannak a szakterületükön és, hogy az más szakos hallgatókat mennyire érdekelhet. Így el fognak jutni hozzátok olyan programok is, amelyek számotokra abszolút relevánsak lehetnek, de egy másik szakterület szervezi és ezért eddig csak ritkán szerezhettétek róla tudomást. Természetesen más változások is lesznek, folyamatosan igyekszünk javítani azon, hogy hogyan tudunk a legjobban egyensúlyozni azzal, hogy minden információ eljusson hozzátok, de közben ne vesszete el benne.

Ferdinandy Bence
ELTE TTK HÖK elnök
 elnok@tkhok.elte.hu

A sportért és egy jóbarátért

II. Nagy Szabolcs Emlékverseny

A sport az egyik legnagyobb közösséget formáló és összetartó erő. Ezt bizonyította be az ELTE-BEAC Asztalitenisz Szakosztálya is október 26-i házibajnokságán, amelyen egy 2010 novemberében elveszített csapattársukról és barátjukról, Nagy Szabolcsról emlékeztek meg a közös sportolás jegyében.

Az Izabella utcai tornaterembe lépve egy igen bensőséges világba csöppenhattünk október 26-án délután. Fél órával a verseny kezdete előtt már lelkesen gyakoroltak az addig megjelent indulók – sokféle ember és korosztály, akik mind baráti melegséggel és sokféle játéktílussal fogadták egymást – egy igazán izgalmas verseny ígéretként. Mögöttük, a terem túloldalán egy fiatal sportoló képét pillanthattuk meg. Azét a sportolóét, aki 2009-ben Egyetemünkön végzett térképészként, és aki évekig az Asztalitenisz Szakosztály egyik legmeghatározóbb tagja volt. Emlékére második alkalommal rendeztek házibajnokságot asztaliteniszeseink.

A verseny megnyitóján Simon Gábor, az ELTE-BEAC ügyvezető elnöke is kiemelte: becsülendő, amikor egy közösség összetart, legyen annak összekovácsoló ereje

akár a sport, akár egy ilyen tragikus eseményről való megemlékezés. Dobosy Péter az Emlékverseny szervezője szerint Szabolcs is annak örülne leginkább, ha láthatná, hogy „oly módon emlékeznek meg róla, amely számára is mindig a legfontosabb volt: közös sporttal és játékkal a BEAC színeiben.”

Szabolcsra egy örökké vidám emberként emlékeznek társai. „Nem lehetett nem szeretni.” – mondja Dobosy Péter, aki barátjaként jól ismerte őt. Amellett, hogy kiváló játékos volt, életvidám természetével az asztalitenisz közösség egyik meghatározó embere, a csapat hajtóereje lett.

Az ő ötlete volt az edzés utáni csapatépítő sörözés és a beszélgetések bevezetése is, amely egy még szorosabb baráti köteléket alakított ki asztaliteniszeseink között.

Az október 26-i Emlékversenyen végül tizenhatan vettek részt; az indulók először négy csoportra osztva, körmérkőzéses rendszerben küzdöttek meg egymással három nyert szettig. Minden csoportból az első két játékos jutott tovább a kieséses szakaszba, a többiek vigaszágon folytathatták a versenyt. A házibajnokság legszorosabb mérkőzése maga a döntő lett, amelyet Halasi Dávid vívott Dobosy Péter sportoszt-

töndíjasunkkal. A kiélezett küzdelemben végül előbbi kerekedett felül, így a győztesnek járó szobrot és aranyérmet Halasi Dávid nyerte el; Dobosy Péter ezüstéremmel, Dr. Kertész Gábor, a Geometriai Tanszék adjunktusa

pedig bronzéremmel végzett a versenyben. A díjakat Dr. Hunyadvári László egyetemi docens, az Asztalitenisz és a Tájfutó Szakosztály tanár-elnöke adta át.

Verus

Oláh György

A héten egy újabb kémikus élet-útjával ismerkedhettek meg a magyar Nobel-díjasokról szóló cikksorozatunk folytatásában. Ő pedig nem más, mint Oláh György.

A tudós 1927. május 22-én született fővárosunkban, Budapesten. Családjában előtte senki nem érdeklődött a tudományok iránt. Középsiskolai tanulmányait az egyik legrangosabb budapesti intézményben, a Piarista Gimnáziumban végezte. Az érettségi után a Budapesti Műszaki Egyetemen folytatta útját, ahol kémiát tanult, majd 1949-ben szintén itt doktorált. Az elkövetkezendő évben már tanárként működött az egyetemen. Legfőképpen a szerves kémia foglalkoztatta, így később abban a megtiszteltetésben lehetett része, hogy Zempén Géza kutatási asszisztense lett, aki

az ország egyik legrangosabb szerves kémia professzora volt.

Publikációi az 1950-es évektől jelentek meg, s már első tanulmányai is nemzetközi elismerést váltottak ki. Néhány évvel később, 1954-től két évig a Szerves Kémia Tanszék vezetője, majd a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutatóintézetének társigazgatója lett.

Az 1956-os forradalom után családjával együtt elhagyta az országot, s ezután Londonban éltek egy ideig, majd végül Kanadába költöztek. Itt 1964-ben a Dow Chemical-nél kapott munkát. Egy év múlva pedig már az Egyesült Államok-beli Cleveland városában a Case Western Reserve University-n tanított. Amerikai állampolgárságát 1971-ben kapta meg, majd hat évvel később Kalifornia államba költözött és a University of Southern California-n kapott állást,

ahol még ugyanebben az évben kinevezték a Szénhidrogénkutató Intézet tudományos igazgatójává. 1991 óta pedig a los angelesi Loker Hydrocarbon Research Institute igazgatója rangot is betölti. Az MTA 1990-ben tiszteletbeli tagjává avatta.

A vegyész számos tudományos kitüntetést szerzett, amelyek közül legkiemelkedőbb a karbocationokért járó, 1994-es kémiai Nobel-díj elnyerése volt. A tudós szupersavak segítségével alacsony hőmérsékleten is képes volt karbocationokat előállítani. 1962-es felfedezésének köszönhetően új, az addiginál magasabb oktánszámú benzint állíthattak elő.

A magyar származású amerikai tudós megoldást kínált a globális felmelegedés problémájára, illetve ő találta fel a direkt metanolos tüzelőanyag-cellát is. A neves vegyész ma 85 éves.

Solymosi Emőke

TétékásNyúz

Az utolsó magyar polihisztor

Herman Ottó

Az elmúlt hetekben olyan kutatók életéről írtam nektek, akik külföldi kutatásaik során szereztek dicsőséget hazánknak. Ebben a számban olyasvalakiről olvashattok, aki Magyarországon élt és dolgozott, mégis nemzetközileg vált elismertté.

Herman Ottó 1835. június 26-án született a felvidéki Breznóbányán. Édesapja orvos volt, 1847-ben pont emiatt kellett a családnak a Felvidékről a Miskolc melletti Alsóhámorba költöznie, ugyanis apja itt kapott állást. Tizenhárom éves korában, miskolci tanulmányai alatt tört ki az országban az 1848-49-es forradalom és szabadságharc. Jelentkezett katonának, de fiatal kora miatt hazaküldték. Fizikai valójában tehát nem vehetett részt a harcban, de élete végéig Kossuth Lajos hű támogatója és híve maradt. Későbbi élete során kétszer is meglátogatta a politikust torinói száműzetésében. Levelezésükből a Magyar Tudományos Akadémia 1960-ban kiállítást rendezett. 1853-ban került Bécsbe, hogy a politechnikumban folytassa

géplakatosi képzését. Egyik tanítója, K. Brunner von Wattenwyll, a híres entomológus terelgette először a természettudományok megismerésének irányába. 1857-ben, miután végzett az iskolával, tizenkét évre besorozták, de hat év után sikerült leszerelnie. Nem ekkor tette le végleg a fegyvert, mert 1963-ban, egy évvel az után, hogy leszerelt, beállt a lengyel szabadságharcosok sorába. Hazatérte után Kőszegen telepedett le, ahol fényképész műhelyt nyitott. 1864-ben szintén itt került kapcsolatba először a muzeológiával. Brassai Sámuel tanítása alatt konzervátorrá vált a Kolozsvári Múzeumban.

Később ő fektette le a mára híressé vált állattani gyűjtemény alapjait, melyhez személyesen főleg pókokkal és madarakkal járult hozzá.

A politikában és közéletben nemcsak úgy vállalt szerepet, hogy fegyvert ragadva harcolt a szabadságért. 1871-ben a Magyar Polgár hasábjain megjelent egy cikke, amelyben kifejti pozitív véleményét a párizsi kommünről. 1879 és 1886 között

Szegeden, Miskolcon és Törökszentmiklóson a függetlenségi párt képviselőjeként tevékenykedett. Beszédeiben mindig szót emelt a tudományokért, mivel véleménye szerint a természetben megismert harmónia és rendszer segíthet továbbfejleszteni és jobbra tenni társadalmunkat. Aktivitásának köszönhető, hogy felfigyelt rá a Természettudományi Társaság. Meglátták benne a lehetőséget, és bőségesen támogatni kezdték, hogy kutatásokat végezhesen. A Társaság megbízásából végezte azt a gyűjtőmunkát, amely végleg a természettudományos élet felé sodorta. Első, nemzetközileg is sikert hozó munkája a hazai pókfauna leírása volt. Összesen 314 fajt tanulmányozott, melyből harminchat teljesen új volt. Ezt követte az országos kiállításra. A magyar halászat könyve. Kitartó és úttörő munkája meghozta gyűmölcsét, nemzetközileg is felfigyeltek rá. Bécsből kapott egy felkérést, hogy menjen Afrikába egy állattani

gyűjtést folytató expedícióval. A Természettudományi Társaság ekkor adott neki többéves ösztöndíjat, így sikerült itthon tartaniuk. 1875-ben a Magyar Nemzeti Múzeum állattárában kapott állást, így kutatásainak anyagi háttere többszörösen is biztosítva volt. 1877-ben indította el a Természettudományi Füzeteket, melyet tíz éven keresztül szerkesztett.

1885-ben feleségül vette szerelmét, Borosnyay Kamilla irónőt. Ugyanebben az évben rendezte meg saját halászat kiállítását, ami nemzetközi érdeklődésnek örvendett. Három évvel később Norvégiába utazott, hogy madarakat gyűjtsön, ez volt az egyetlen külföldi kutatóútja. A későbbiekben csak hazánkban tevékenykedett. Bejárta Bugacot, a Nagyunságot, a Bakonyt, Somogy vidékét és Erdélyt is. Ekkor érdeklődése már az ősfoglalkozások, a néprajz, a nyelvészet és a régészet felé fordult. Nem meglepő tehát, hogy útjai során rengeteg jegyzetet készített a megfigyeléseiről. Ebben az időszakban jelent meg a legtöbb műve, már nem csak ornitológiai, de néprajzi és régészeti témában is.

Azt, hogy nem csak tudósként volt kiemelkedő az is bizonyítja, hogy 1893-ban ő hozta létre a Magyar Ornitológiai Központot, aminek haláláig az igazgatója is volt. Emellett fontos szerepet játszott az Állatvédő Egyesület 1883-as megalapításában. Megszámlálhatatlan publikációja és könyve jelent meg, valamint részt vett a közéletben és folyamatosan népszerűsítette a tudományokat. Ő készítette el a magyar állattartás történeti összefoglalóját és szakszótárát. 1896-ban, a millenniumi ünnepségen olyan nagyszerű kiállítást rendezett, amely 1900-ban még Párizsba is kijutott. Sokszínűsége és egyedülálló tudása és műveltsége hatással volt a műveire is.

Műveiben (A magyar halászat könyve, Az északi madárhegyek tájáról, A magyar ősfoglalkozások köréből stb.) egyértelműen felismerhető utánozhatatlan stílusa, melyet a korban először jelentkező harcos materializmus, valamint lebilincselő mondatszerkesztés jellemzi.

Ha mindez nem lett volna elég ahhoz, hogy alakját végérvényesen bebiztosítsa a magyar tudományos életben, 1891-ben olyan munkát kapott,

amellyel megalapozta a magyarországi ősemberkutatást. Ebben az évben ugyanis Bársony János, egy miskolci ügyvéd, akit még fiatal éveiből ismert, házat akart építeni. Az alapozás közben különös kövekre bukkantak, amelyekkel a kor legismertebb magyar kutatójához és régi barátjához, Herman Ottóhoz fordult. Herman felismerte a lelet jelentőségét és két évig tartó tanulmányozás után bemutatta őket az elméletével együtt a nagyközönségnek. Franciaországi tapasztalatok szerint a darabokat negyvenezer éves kőszerszámoknak gondolta. Kijelentése nemzetközileg is óriási port kavart. A régészek nem is annyira a lelet korát, mint valódiságát vonták kétségbe, elképzelhetetlennek tartották ugyanis, hogy a Kárpát-medencében őskori kultúra létezett volna. Herman, sok más tudóstársával ellentétben, még megélhette, hogy elméletét bizonyítsák, a munkásságát pedig elismerjék. 1906-ban ugyanis Kadic Ottokár barlangkutatásba kezdett a Bükkben. Figyelmét elsősorban a Kecske-lyukra, a Büdös-Pestre, valamint a Szeleta-barlangra koncentrált. A keresett pleisztocén korabeli ősember nyomára csak a Szeletában bukkantak. A leletek között barlangi medvecsontok, amelyekben emberi tevékenység nyomait találták, több tűzrakó hely, cserépedény töredékek, valamint összesen negyven darab csiszolt kőeszköz volt. Kadic 1909-re végzett az ásatással, amely során elérték a barlang fenekét. Ugyanebben az évben Tübingiában tartották a nemzetközi paleontológiai kongresszust, ahol Kadic bemutathatta kutatását. A kongresszus alátámasztotta a leletek valódiságát és elismerte tudományos jelentőségüket, ezzel bizonyítva Herman igazát is. A barlangban ma is megtekinthető a tudós emléktáblája.

1890-ben építtette lillafüredi házat, amelyet ő csak Pele-laknak nevezett. Élete utolsó éveiben itt élt és alkotott békességben feleségével. 1914-ben egy véletlen baleset (elütötte egy szekér) miatt ágyba került. Lábadozás közben tüdőgyulladást kapott és idősebb kora miatt nem tudott meggyógyulni, így belehalt sérüléseibe. Testét a háború miatt Budapesten temették el. 1965-ben a miskolci városi tanács hamvait a háromi temetőbe vitette,

hogy végakarátának megfelelően ott helyezhessék örök nyugalomra.

1900-ban, még az őskori leletek valódiságának bizonyítása előtt a Francia Becsületrend kítüntetettjévé vált. Ez is bizonyítja, hogy legjelentősebb munkája nélkül is kiemelkedő az alakja nem csak a magyar, de a nemzetközi tudományos életben is. Herman Ottó nevét viseli a Borsod-Miskolci Múzeum, rengeteg iskola és gimnázium, egyesület, valamint középiskolás tanulók részére évente megrendezik a Herman Ottó Országos Biológia versenyt. A Pele-lak egy ideig turistaházként funkcionált, napjainkban két állandó kiállításnak ad otthont. Az egyik a polihisztor életét mutatja be, a másik a Bükk-hegység élővilágát.

Herman Ottó élete kevesebb furcsasággal és szerencsétlenséggel volt teletűzdelve, mint az eddig megismert kutatóké. Személyisége viszont annál több izgalmat hordozott magában. Egy személyben volt természettudós, ornitológus, entomológus, néprajzkutató, régész, újságíró, szerkesztő, politikus, katona és kutató. S ha mindez nem lett volna még elég, élete végéig hű és szerető párja volt feleségének. Példával szolgálhat tehát minden olyan embernek, aki nem tudja egyértelműen letenni a voksát egyetlen szakma mellett, de azoknak is jó útmutatást adhat, akik esetleg semmi irányába nem éreznek elkötelezettséget.

cili

Dr. Forman Balázs Ph. D.
Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék

Organikus építészet, organikus fejlődés és pénzügyek

Helyszín: É 0.83 Eötvös terem

2012. november 7.

18 óra

FOLDTUD.ELTE.HU

Félmaraton MEFOB

Akadémiai 6 km-es futás

**Egyetemi jogviszonnyal rendelkezőknek
regisztrációs díj: 500 Ft, nevezési díj nincs!**

**Az egyetemi futamok résztvevői között
kisorsolunk 5x2 db belépő jegyet**

**a Magyarország-Norvégia válogatott
labdarúgó mérkőzésre**

(november 14., Puskás Stadion).

**Versenyközpont: Semmelweis Egyetem,
Nagyvárad téri elméleti tömb (SE NET)**

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

Rajt és cél: Nagyvárad tér 4., Rajt időpontja: 11.00.

MEGHÍVÓ

**az ELTE TTK HÖK Küldöttgyűlésének
2012. november 13-án (kedd) 18 órakor
tartandó ülésére**

Tervezett helyszín:

**1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/A (Északi Tömb)
0.87-es terme (Marx György)**

Tervezett napirend:

- 1. Beszámolók**
- 2. Személyi kérdések**
- 3. Alapszabály**
- 4. Mentorkoncepció**
- 5. Bejelentések**

Anatómiai tanulmányi versenykiírás

Tematika:

- az Állatszervezetten I. és II. előadások anyaga, az emberi idegrendszer és az érzékszervek kivételével
- az Állatszervezetten gyakorlatok anyagából az alább felsorolt állatcsoportok általános leírása és a példaállatok részletes anyaga (Összehasonlító anatómiai praktikum I. (4. kiad.), 2010; II. (4. kiad.), 2012):
 - A soksejtű állatok
 - A valódi szövetes állatok
 - A kétoldalian szimmetrikus állatok tagozata
 - Az ősszájúak altagozata
 - A laposférgek törzse / Az örvényférgek osztálya / A füles planária
 - A gyűrűsférgek törzse / A nyeregképzők osztálya / A földigiliszta
 - A puhatestűek törzse / A csigák osztálya / Az éticsiga
 - A vedlőállatok törzscsoportja
 - A fonálférgek törzse / A sertés orsógiliszta
 - Az ízeltlábúak törzse / A rovarok osztálya / Az óriáscsótány
 - Az újszájúak altagozata
 - A gerincesek törzse
 - A valódi csontshalak osztálya / A ponty
 - A kétéltűek osztálya / A kecskebéka
 - A magasabbrendű vagy magzatburkos gerincesek
 - A hüllők (csak az általános leírás anyaga)
 - A madarak osztálya / A házityúk
 - Az emlősök osztálya / A laboratóriumi patkány / A házi macska
- alapszövetten

A verseny két fordulós:

Első forduló (írásbeli): ábrafelismerés és ábrafeliratozás + rövid, a szigorlati beugró kérdésekhez hasonló feladatok megoldása

Azok a hallgatók, akik 60 % feletti eredményt érnek el az első fordulóban, mentesülnek a szigorlati beugró dolgozat állatszervezettani részének megírásától, 70 % feletti eredménnyel pedig tovább lehet jutni a második fordulóra.

Második forduló (szóbeli, nyilvános): villámkérdések, és egy-egy átgondolást igénylő kérdés megválaszolása; felkészülést követően 10 perces előadás tartása a fenti anyagból húzott témában

Azok a hallgatók, akik 80 % feletti eredményt érnek el a második fordulóban és egy megadott időpontig teljesítik az emberi idegrendszer és érzékszervek beszámolót, megajánlott **5 (jeles) szigorlati részjegyet** kapnak állatszervezettanból. A legjobbakat külön is jutalmazzuk.

Részvételi feltétel: Állatszervezetten I. kollokviumi jegy (legalább elégséges)

Időpont: első forduló: 2012. november 20., kedd (12. oktatási hét) 18:00 Déli Tömb - Lóczy Lajos terem (0.804)
(Az első forduló eredményéről minden résztvevő értesítést kap november 23., péntekig.)

második forduló: 2012. december 1., szombat (13. oktatási hét) 9:00 Déli Tömb - Lóczy Lajos terem (0.804)

Jelentkezés: e-mailben Pálfia Zsolt tanár úrnál (palfiaz@elte.hu)

Jelentkezési határidő: 2012. november 13., kedd, 12:00 óra

Szervezők: Csikós György, Molnár Kinga, Lőw Péter, Pálfia Zsolt, Zboray Géza

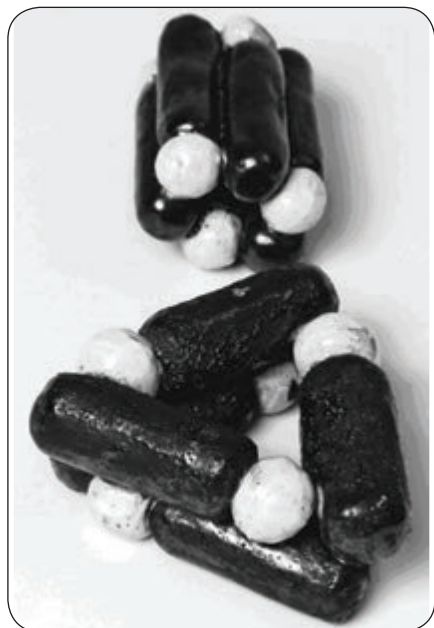
Alkímia ma – 2012. október 25.

Hiszem, ha látom!

Az ismert mondást rendszeresen ismételtjük. Középiskolában és egyetemi tanulmányaim alatt, bizony sokszor mormoltam magamban én is, amikor egy kémiai folyamat magyarázatát csupán táblaszéles egyenletek formájában kaptam meg, mindennemű érzéket megragadó szemléltetés nélkül. Mátyus Edit előadásában nem kevesebbre vállalkozott, minthogy megválaszolja: miként és helyesen látatjuk-e a láthatatlan.

16:45-kor még „csak” 70 főt sikerült összeszámolnom az Eötvös-előadásban, de az utolsó tíz percben már nem tudtam lépést tartani a résztvevők számával, mintha megsokszorozódtak volna. Szinte telt ház mellett kezdhettem meg Mátyus Edit, az ELTE Kémiai Intézetének tudományos munkatársa az Alkímia Ma sorozat soron következő előadását *Molekulaszerkezet: kép és képzelet összjátéka* címmel.

A kémia világának eseményeit nagyon nehéz elképzelhetővé tenni. Nincs az a lupé, vagy mikroszkóp, amely a molekulákat szemünkkel érzékelhetővé nagytaná. Ezért elméletekre, vizsgálómódszerek sorozatára és megfelelő ábrázoló eszközre van szükségünk, hogy személyleírást adhassunk az atomokról és molekulákról. Mátyus Edit előadója, bár inkább idegenvezetője volt az összegyűlt középiskolásoknak, tanáraiknak és egyetemi hallgatónak.

Kekulé-féle kolbászok

(forrás: digitalprojects.libraries.uc.edu)

nak. Térben és időben kalandoztunk együtt.

Az előadás első részében történeti betekintést kaphattunk arról, kik voltak a korok nagy molekularajzolói, miként változott az évszázadok folyamán az egyes anyagok szerkezetéről alkotott elképzelésünk. Gondolom, senki sem sejtette, hogy a vegyészeti és a kémiai szemléltetés nagy alakja, Friedrich August Kekulé von Stradonitz eredetileg építészek készült?! Így már nem is annyira meglepő, hogy úttörő molekula modelljei, a Kekulé-kolbászok létrejöttek. A molekularajzoló vegyészek sem voltak mind egységes állásponton. Vitáik, értekezéseik egy eposz világát elevenítették fel Mátyus Edit tolmácsolásában, ahol természetesen mindenki rendelkezett állandó jelzőkkel, mint például az építész Kekulé, a bölc Williamson, az örült Couper, a mértékletes Wurtz, vagy éppen a maradi Kolbe.

A jelenkorhoz közeledve magyarázatot kaptunk arra, miként fonódott össze a fizika és a kémia, milyen új vizsgálómódszereket fejlesztettek ki, hogy adatokat nyerjünk a molekulák tulajdonságairól. Ebben a részben előadónk saját tudományos eredményeit is összefoglalva próbálta meg elmagyarázni, hogy a kutatók miként fordítanak le hatalmas eredményhalmazokat térbeli hatást keltő rajzokká. Megerősítést nyert számomra, hogy a gimnáziumi füzetekben a tanárok által kifogásolt elmosódott rajzaim és jegyzeteim nem is álltak távol attól, amit jelenleg valóságosnak vélelmeznek. Példának okáért: megtudtam, hogy a vízmolekulát úgy kellene ábrázolnunk, mintha felrajzolás után elmaszatolnánk egyes részeit. Természetesen ez nem azt jelenti,

Mátyus Edit tudományos munkatárs ELTE Kémiai Intézet

2006-ban végzett az ELTE kémia szakán. 2009-ben védte meg doktori értekezését szintén az ELTE-n. 2010-2011-ben az ETH Zürich vendég-kutatója.

2011-ben Junior Prima díjazott 2012-ben a L’Oreal-Unesco a Nőkért és a Tudományért díjban részesült

(forrás: chem.elte.hu)

hogy a tanárok azonnal dobják ki iskoláik golyó-pálcika modelljeit, hanem a középiskolások látóköre egy újabb ismerettel bővült.

A környezetemben mind érdeklődve hallgatták Mátyus Edit szavait, aki gondolatébresztő előadásával talán többeket megismertetett a kémia szerteágazó kérdéseivel. Akik nem érik be elméletekkel, rajzokkal, és csak a színesebb, pukkanódurruló jelenségek keltik fel az érdeklődésüket a molekulák iránt, szintén elégedetten távozhattak. Befejezésül Tarczay György több érzékszervünknek kedveskedett kémiai kísérletekkel. Aki ott járt, megtanulhatta, miként lehet a pálinkát töményíteni, vagy egy lézernyalábot elgömbíteni.

Szokás szerint az előző előadáshoz kapcsolódó kvíz válaszadói közül a legeredményesebbek egy-egy Alkímia Ma pólóval gazdagodhattak. Érdekes volt mindannyiunknak figyelmesen követni a molekulaszerkezetek evolúcióját, hogy a következő előadás alkalmával, amely november 15-én a Szaturnusz Titán holdjáról szól majd, jó eséllyel induljunk az újabb alkímiai kvízen!

Molnár Dávid

Gólyabál

Az öltönyök és koktélsruhák estéje

Idén is ellátogattunk az általunk már jól ismert Lágymányosi Campusra ezen kihagyhatatlan esemény alkalmából, amely a már megszokottakhoz híven a Bárczisok estéje is volt a természettudósok mellett. Az újdonsült hallgatók várva várt eseménye október 19-én került megrendezésre, s egyben az ELTE idej első gólyabálja volt.

Hivatalosan este 6-tól várták a lelkes bálozni vágyókat. Habár kis csapatommal csak később érkezünk, tapasztalataim szerint idén kevesebben jelentek meg már a korai – illetve napszak szempontjából kora esti – órákban. Természetesen a koncertek kezdetekor már javában gyűlt a tömeg, ami nem is meglepő ilyen fellépők mellett, azonban ne ugorjunk ennyire előre!

A beléptetés sajnos nem ment igazán gördülékenyen, így kissé nehézkesen indult a bál. Végül is az esti kivilágítás fényeitől csillogó Duna partjára néző bejáraton jutottunk be az Északi Épületbe, majd innen indultunk el a visszhangzó márványpadlójáról híres Gömb Aula felé. Itt már javában forogódtak a csinos gólyák, felsőbb évesek és legfőképp a táncokban résztvevő mentorok és keringőző párok. Először a Bárczis lányok Moulin Rouge-os hangulatú táncát láthatuk, majd a TTK-s mentorokét, amelyből természetesen nem hiányozhatott a Gangnam Style című szupersláger már mindenki által ismert tánceleme. Ezek és a nagy tombolás után következett a keringő, ami meglehetősen szép volt. Számomra ez jelentette az est egyik fénypontját, és ez az, ami miatt igazán bálnak nevezhetjük az ünnepséget. Ezt a jelleget remélem, a jövőben sem veszíti el gólyabálunk.

A táncok után volt egy kis holtidő a koncertek kezdetéig, így adódott bőven alkalom a körbenézésre is. Ekkor a déli kapu felé indultunk, majd az ismerősök hadán átkeveredve, ezután pedig jobbra fordulva a 100-as termék folyosóján találtuk magunkat. Itt volt fellelhető a mentorok által szervezett gólyaszoba, ahol nagy volt a sürgés-forgás, illet-

ve mellette egy XBOX-okkal telezsúfolt szoba is. Itt tavaly még a Nyúz Café kapott helyett, de erre idén sajnos nem találtunk módot, mert a megváltozott jogszabályi környezet nem adott erre lehetőséget úgy, ahogy korábban.

Ezután az Harmónia terem felé vettük az irányt, le egyenesen – vagy sokkal inkább hélixesen – a csigalépcsőn, s közben néhány eltévedt gólyát is útbaigazítottunk, miszerint valóban erre kell jönni a Supernem koncertre. Előző mondatom után nem titok, hogy az aulában játszó Happy Gang helyett barátaimmal sokkal inkább a „tudományos-fantasztikus popot” preferáló szuper

bandát választottam. Majd a hangolás, beállítás és egyéb előkészületek után szerencsémre az első sorból végig is vigadhattam Szabiék lehangoló előadását, amely hű volt a zenekar által eddig is nyújtott színvonalhoz. Sőt véleményem szerint profin leküzdötték a nem túl előnyösen kiválasztott terem visszhangzó akusztikáját is. A muzsika teljesen élvezhető volt, ráadásul még kevésbé gyakran játszott számokkal is előrukkoltak. Számomra ez tényleg egy „hatalmas, bombasztikus sokk” volt, de azt hiszem, ezzel ti is egyetérténektek! Őket kis szünet után a már mindenki által nagyon várt

Brains követte, akik szintén hatalmas bulit és hangulatot csaptak, azonban ekkor már sokkal inkább a táncról szólt az egész, mint a gitárzenéről. Itt jött el az a bizonyos és jellemző pont az este folyamán – ami egyébként minden gólyabálon rendszerint bekövetkezik – amikor a lányok talpa alatt egyre kevesebb magassarkú, ellenben sokkal több padló van. Ennek tendenciája pedig egyre csak nőtt a kapuk zárásáig, ami érthető is a sok tánc következtében. A Brains színvonalas és felejthetetlen élményt nyújtó alakításával egy időben a Soerii & Poolek nevű gumizsiráf díjjal is jutalmazott remekbeszabott, ámde igen egyedi stílusú formáció szórakoztatta mindazokat, akik a Gömb Aulában tartózkodtak, illetve akik szándékosan őket választották. Jelenlétem hiányában csupán a képekből megítélve is biztos vagyok benne, hogy a hangulat legalább annyira elsöprő volt, mint az egy szinttel lejjebb miniket táncoltató kollégák koncertjén. A népszerű bandák elvonultával a társaság is kezdett szublimálni Lágymányosról, de ez talán nem is meglepő, hiszen ekkor már bőven átléptünk a szombat hajnalba. Aki még bírta a gyűrődést, vagy szörnyű vágyat érzett magában a táncolásra, például a TTK-s mentorok által előzőleg megvalósított Gangnam-es mozdulatok utánzására, az természetesen maradhatott. Ennek fő oka pedig nem más, minthogy a maradék pár órában DJ Juhász Laci keverte a lemezeket. Nagyjából fél ötig roptuk még az aulában a változatosabbnál változatosabb zenékre. A buli végén még Linkin Park és Kispál örökzöldek koronázták meg az akkor már sokkal inkább reggelt, mint estét.

A hajnali órák beköszöntével azonban talán már a szervezők is nehezen kezelték fáradtságukat, ahogy mi is, így mindenki megkeverte a legközelebbi kijáratot, majd a megfelelő helyre tartó buszt. Remélem a ti emlékeitekben is ilyen örömteli eseményként ragadt meg az este, ha pedig most gólyaként olvasod cikkemet és lemaradtál volna, jövőre ne hagyd ki!

Solymosi Emőke
tudositas@nyuz.elte.hu

SRIAT

Avagy Social Responsibility in Art Today

Az Igor Metropol Kulturális Egyesület október 23-a és november 5-e között szervezte meg a Social Responsibility in Art Today nemzetközi workshopot. Magyarul: Társadalmilag elkötelezett művészet, bár a fordítás némileg sántít, hiszen társadalmi felelősségvállalást jelenthet, de nem feltétlenül jelent elkötelezettséget.

Ebben az időszakban a német Thomas Kilpper vezetése alatt lelkes, fiatal művészek keresik a válaszokat olyan társadalmi, művészeti kérdésekre, mint: miként vállalhatnak a művészek felelősséget egy közösségért, szükséges-e ezt megtenniük, feladataik közé tartozik-e a reflektálás az aktuális társadalmi kérdésekre vagy akár arra is, hogy formálható-e a társadalom művészeti eszközökkel. A körülményeket illetően, nyilván nem véletlen, hogy október 23-án indult a projekt. Ezen a nevezetes napon a résztvevők (kiemelten gondoljunk itt a külföldiekre) körülnéztek a fővárosban, így – szándékosan – bele-belesodródtak az egyes megmozdulásokba. Volt, aki négy különböző helyszínen is megjelent. Érdekes a workshop színteréről is beszélni egy keveset. A tér, ahol az alkotók szerveződnek, tehát a „bázis” a Bartók Béla út 29. szám alatt található. A hely bizonyos konnotációkkal is bír,

hiszen 1944-1945-ben ebben a házában (az akkori Horthy Miklós út 29. alatt) lakott az „angol beteg”. A híres sivatagkutató, Almásy László (1895-1951) állítólag „pusztán humánus megfontolásból” földszinti lakásában rejtgetett sárga csillaggal megbélyegzett zsidókat. Egy anekdota szerint beugrott Almásy ablakán. Emellett az akciódús történelmi háttér mellett szinte eltörpülnek az illatos-omlós kacsák és tavaszi tekercecsek, ugyanis néhány hónappal ezelőtt még kínai étterem működött a bázis területén. Ezt tanúsítja a homlokzaton található neonsárga WANG felirat, és a teret megosztó csillagkapu-szerű átjáró, mint a kínai éttermek jellegzetes eleme. A workshop részeként került sor múlt héten szerdán (október 24-én) a SRIAT kerekasztal-beszélgetésre a Ludwig Múzeum Könyvtárában.

Az angol nyelvű programon a résztvevők Thomas Kilpper, Erhardt Miklós, Sugár János és Khoór Lilla „témába vágó” műveiket prezentálták Nagy Szilvia vezénylete alatt. (Nagy Szilvia pár évig a Miskolci Kortárs Művészeti Intézetet vezette) Elhangzott Kilpper Lampidusa-projektje és Sugár János Elnézést (SORRY) tábla-akciója. Khoór Lilla pedig az ellentétes érzelmeket kiváltó XII. kerületi turulmadárról beszélt, míg Erhardt Miklós elegánsan közölte, hogy előadással nem készült, viszont szereti a sztorikat („I like stories”), így mesélésbe kezdett. Nagyjából másfél óra után (a beszélgetés hivatalosan 18:30-kor indult, ez a gyakorlatban 19:00 órának felelt meg) tehát 20:30-20:45 körül vált interaktívvá a diszkusszió, bevonták a közönséget és felszólaltak a workshop résztvevői is. A fiataloknak lehetőségük nyílt látni, tanulni, „eszmét cserélni” vagy akár ihletet meríteni. Úgy döntöttek, állást foglalnak társadalmi kérdésekben, beavatkoznak, így például módosítottak a Blikket tartó Rik-kancson (Hild tér), amelyet izléselesen csomagoltak és nagyméretű CENSORSHIP (cenzúra) felirattal láttak el.

Ezenkívül több köztéri intervencióval is találkozhatunk a városban – pesti és budai oldalon egyaránt – járatok nyitott szemmel! Addig is, ha megéheznének, szeretettel vár mindenkit a dióbelekől kirakott EGYÉL felirat a Bartók Bélán.

Tihanyi Fanni

Gedeon bácsi a...

Az őszi szünetben mi, biológus hallgatók látogatást tettünk a budapesti Richter Gedeon Gyógyszergyárban, ahol az Idegéletani Osztály életébe nyerhettünk betekintést. Tarnawa István, osztályvezető tartott előadást saját kutatási területéről illetve a gyógyszergyár működéséről. De ki is volt Richter Gedeon?

Richter, a modern hazai gyógyszeripar megteremtője 1907-ben Kőbányán építette fel az ország első gyógyszer-gyárát, amelynek vezérigazgatója volt. A gyár első sikerei között szerepel a Kalmopyrin, valamint a Cavinton. Az I. világháború idején már több mint húsz gyógyszer szabadalommal rendelkezett. A II. világháború alatt, zsidó származása miatt 1942-ben megfosztották vezérigazgatói tisztségétől, majd 1944 decemberében a nyilasok a Dunába lökték. Visszatérve a jelenhez, ma a

Richter Közép-Kelet Európa meghatározó gyógyszergyára, nemzetgazdasági szerepe jelentős. A térség legjelentősebb gyógyszeripari K+F központja. Termelő leányvállalatai Lengyel-, Német- és Oroszországban valamint Indiában működnek. Termékeik a világ száz országába jutnak el. Idén avatták fel új biotechnológiai gyárukat Debrecenben, ahol a termékek gyártása 2014-ben kezdődik majd. Az itt előállított gyógyszerek bioreaktorokban tenyésztett emlős sejtek fehérje termékei, rákellenes és krónikus gyulladások elleni antitestek lesznek. A Richter Gedeon azon néhány világcég egyike, amely a nőgyógyászati termékek széles palettáját kínálja. A központi idegrendszerre ható gyógyszerek fejlesztésében a Cariprazine antipszichotikum hosszú idő után az első magyar fejlesztésű gyógyszer, amely fázis III vizsgálatban pozitív eredménye született a skizofréniában szenvedő betegek esetében. Ezt

a szert hamarosan az USA-ban engedélyezni fogják.

Az Idegéletani Osztályon migrénnel és elhízással kapcsolatos kutatásokat is végeznek. A laborlátogatás során a manuális és az automata patch clamp technikákat ismerhettük meg. A manuális patch clamp módszert az ott szakdolgozó ELTE-s MSc hallgató mutatta be nekünk. A legtöbb fejlesztés a központi idegrendszerre (CNS) ható gyógyszerkutatás. A CNS gyógyszer-celtek nagy része a G proteinhez kapcsolt receptor. Tarnawa István előadásában általánosan ismertette velünk egy gyógyszer-gyár kutatási programjának menetét, indításának szempontjait, egy gyógyszer-jelölt molekula kiválasztásának folyamatát. Egy gyógyszer piacokon való megjelenéséig a kezdetektől kb. 12-15 évnek kell eltelnie, de a piacokon akár egy milliárd dolláros nyereséget is regisztrálhat.

Bilirubin

Kvantumfizika dióhéjban II.

A hullám-részecske kettősség

A kvantumfizikát sokan a lehetőségek fizikájának is tartják. Igazán találó név, ha meggondoljuk, hogy a legalapvetőbb használati tárgyaink kigondolásában, és megalkotásában esszenciális faktort képez a mai napig is, hiszen többek között a tudományágnak köszönhetjük a lézer, a mikrohullámú sütő, vagy épp az Internet megszületését.

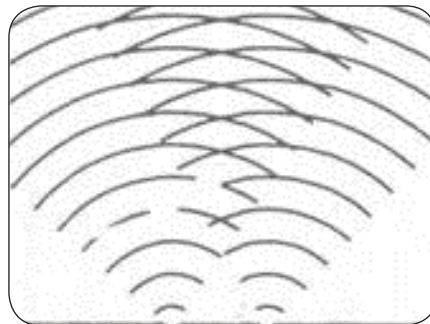
Az előző, nagyjából körvonalazott cikk végén eljutottunk a „kvantum” szó felbukkanásáig, ami már egy jó kiindulási pont. Minden egyes kvantumnak van bizonyos energiája, ami a XX. század elején egy új fizikai állandó bevezetését, azaz a Planck-állandó megszületését eredményezte, ugyanis ennek, és a frekvenciának a szorzataként, vagyis a „ hf ” alapján áll elő a fénykvantum energiája. Ezeket a fényrészecskéket hívjuk fotonoknak. Einstein feltette: a fényelektromos hatás során egy elektron az elemi kölcsönhatásban tökéletesen elnyel egy teljes foton, mely kölcsönhatás hirtelen megy végbe, hasonlóan ahhoz, ahogyan két részecske ütközik egymással. Az elektron energiája éppen a már említett szorzatértékkel növekszik. Ez az lényegében azt vetette fel, hogy a fény korpuszkuláris tulajdonságú, és fotonokból áll. Azonban itt előáll az a furcsa paradoxon, hogy egyidejűleg hullámtulajdonsága is van. Hogy is van ez?

Dobjunk vízbe egy követ. A becsapódás helyén egyre nagyobb, a centrumtól távolodó, koncentrikus körök jelennek meg. Ha két követ dobunk bele egymás mellé, akkor is megjelennek a fodrozódások, ellenben ha két hullám találkozik, azok kioltják egymást, és egy kisebb, új hullám keletkezik pontosan onnan kiindulva, ahol az előző kettő találkozott, vagyis ha találkozik az egyik hullám alja valamely másik tetejével.

Ez az úgynevezett „interferencia”. A hullám elé rakjunk egy olyan felfogó ernyőt, amin kirajzolódhat, hogy milyen intenzitásban érik ezek a lökések. Egy hullám esetén egy erős vonalat kapunk, legnagyobb intenzitással egy vonalban a dobott kő pontjával. Két hullámnál azt látjuk, amit a kép prezentál.

A hely, ahol a két legmagasabb találkozik a legnagyobb intenzitású, és ahol kiütik egymást, ott pedig semmi nem látszik. Eddig gondolhatnánk, hogy oké, hát a víz az tényleg úgy viselkedik, mint egy hullám, de most hogy jön ez ide?

A válasz a kétnyílásos Young-kísérletben rejlik, melyben olyan gyenge fényforrást alkalmazhatunk, hogy egy adott időpontban csak egyetlen foton jusson be, melyeket szintén egy ernyőn, úgynevezett fotonmultiplier csövekkel tudunk

egyenként megszámlálni. Ezt elvégezve azonban egy érdekességet tapasztalunk: megjelenik az interferencia. De hogy tud egyetlen foton mindkét résen áthaladni egyszerre? Hogy lehet egyszerre részecske és hullám? Ma azt tartjuk, hogy a hullám-részecske kettősség megmutatkozik minden hullámnál, és részecskénél. A fogalom fizikai jelentése annyit tesz, hogy a részecske hullám intenzitása valamely adott pontban arányos az ebben a pontban találhatóságának valószínűségével. Érdemes kiemelni, hogy épp a „valószínűség” szó jön elő, de ez még így persze önmagában nem mondhat sokat és feltételezhetnénk, hogy a foton, mint a fény részecskéje amúgy sem „anyagszerű”, tehát igazából elnézhetjük neki, hogy ilyen módon nyilvánul meg. Azonban másról szól a fáma.

Nézzük csak újra ezt a kétrés kísérletet, de ezúttal mondjuk csak sima kis golyókkal, egy résre. Elé rakjuk ezt a kis golyókilövőnket, becélizzuk a lyukat, és elkezdjük bombázni, amíg a rés másik oldalán felállítunk egy ernyőt, amire a kis golyóink ütdési nyomokat hagynak. Mi történik? Kapunk egy hosszú vonalat. Néhány persze át sem ment a résen, ezek lepattantak, de nincs ezzel gond, mondhatni természetes. Most nézzük, hogy mi történik két rés esetén. Túl nagy meglepetéssel nem szolgál, egyszerűen két vonal lesz az ernyőn. Tehát kis golyókkal két vonalat, hullámoknál pedig interferencia mintát látunk. Eddig stimmel, és akkor most csavarjunk a dolgokon.

Vegyünk egy elektront, amiről ugyebár tudjuk, hogy egy rendkívül kicsi kis anyag-darabka. Lőjük át ezeket elektronágyúval egy résen át. Ugyanazt az eredményt fogjuk kapni, mint amikor a golyókat lőttük ki, azaz egy sávot. Így tehát ha résen keresztül lőjük ki őket, akkor nyilván két sávot kapunk, hiszen a golyóknál is azt tapasztaltuk. Ehelyett azonban az interferencia mintát fogjuk kapni. Miként lehetséges az, hogy az anyagok hullámtermészete legyen, ami egy elég valószínűtlennek tűnő tény? Ezt a fizikusok is így látták és először arra gondoltak, talán lehetséges, hogy az elektronok egymásról lepattannak, így hoznak létre interferenciát. Ezért eldöntötték, hogy az elektronokat szépen egyesével lövik ki, hogy esélyük se legyen egymással kontaktusba kerülniük. Azonban egy óra elteltével ugyanazt az interferencia-mintát kapták. A konklúzió tehát megkerülhetetlen: az elektron részecskéként távozik az ágyúból, majd valószínűségi hullámmá alakul, átmegy mindkét résen, és önmagával interferál, hogy aztán az ernyőt részecskéként találja el. Matematikailag ez a következőt jelenti: az elektron egyszerre átmegy mindkét résen, miközben egyikén se. Eközben átmegy csak az egyikén, és ugyanakkor csak a másikon. Ezek a lehetőségek úgynevezett „szuperpozícióban” vannak egymással.

Ez sokkal hajmeresztőbb, mint elsőre tűnhet, ugyanis rögtön adódik a triviális kérdés: akkor most tulajdonképpen mi is az anyag – részecske vagy hullám?

Michael Kay
ttt@nyuz.elte.hu

Persze, hogy iszunk egy kávé!

Jöjjön ki Óbudára...

... de most ne túrós csuszára. A III. kerület nincs közel, elismerem. Sokan már akkor feladják a dolgot, amint megemlítem nekik, hogy esetleg elnézhetnénk arrafelé, pedig a 86-os busz Flórián téri megállójában található Persze Presszóért érdemes utazni harmincöt percet az egyetemről. Ezen a héten erről a helyről lesz szó.

Ebbe a kávézóba teljesen véletlenül keveredtem először. Épp a környéken sétáltam, amikor észrevettem, hogy a rég bezárt presszó helyén most valami új nyílt. Ilyesmit nem találni a környéken a kocsmák, kisboltok, esetleg gyrososok és fagyizók között. Néhány hónapja nyitottak. Jó időben már messziről hívogat a kinti 2-3 kisasztal, így ősszel plédekkel, esténként égő mécsesekkel. Az éppen aktuális ünnepekhez is alkalmazkodnak, például tökökkel, de kíváncsian várom a karácsonyi dekorációt is, amiről azt mondják, óriási és gyönyörű lesz. Egy nagy lánnyi friss narancs is vár minket az ajtó mellett, amelyek szinte suttogják, hogy „facsarj ki!”. Belépve az ajtón egy kedves úr fogad minket, esetleg a tulajdonos fia, vagy egyéb rokonok, ugyanis ez az egész egy családi vállalkozás. Leülhetünk a kis asztalokhoz; mindnek más-más a mintája. A hűtőkben nagyon gusztusos szendvicsek vannak, mellette pedig

ínycsiklandozó sütemények figyelnek. Télen házi készítésű forralt bort is ihatunk akár vörös, akár fehér borból, de van pálinka és csapolt sör is.

A hely egyébként eléggé pénztárcabarát a színvonalához képest. Különböző menük is vannak, például egy szendvicset cappuccinoval már 300 Ft-ért elfogyaszthatunk. A szendvicseket kérhetjük hidegen vagy melegen is.

Azért szeretek erre a helyre járni, mert itt nem spórolnak. Se azon, hogy a szendóm mellé kihozzák még nekem az egész tubus ketchupot és majonézt, se a tea mellé adott mézen, cukron, frissen facsart citromlén. De ezek talán a kisebb dolgok: Sohasem spórolnak a mosolyon, a kedvességen, hogy megkérdezzék, jó-e, ha ez a rádió szól, vagy esetleg átkapcsolják-e nekem.

Az alap enni-innivalós témákon kívül találunk itt még rengeteg különféle újságot, magazint, hetilapot. Ha végigböngészünk az aktuális sajtót,

levehetünk a szemközti polcra egy társasjátékot. Legutóbb, amikor egy nagy játék-bajnokságot tartottunk a Perszeben, egész este nem fogytak ki az ajándék pattogatott kukoricás tálcáink.

Szinte bármilyen sportműsort lehet nézni a szép nagy tévén keresztül. Legutóbb, a válogatott meccsnél, ha gólt rúgtak a magyarok, a hely meghívott mindenkit egy pohár sörre.

Nagy terveik vannak a tulajdonosnak: a tavaszi időszaktól szeretnének egy nagyobb kinti teraszt, ahol majd szép fagyaltkelyheket eszegethetünk.

Remélem minden olvasó kedvet kapott ahhoz, hogy felpattanjon a 86-os buszra, és most már úgy gondolja, „Persze, hogy iszok egy kávé!”.

É.

helyvektor@nyuz.elte.hu

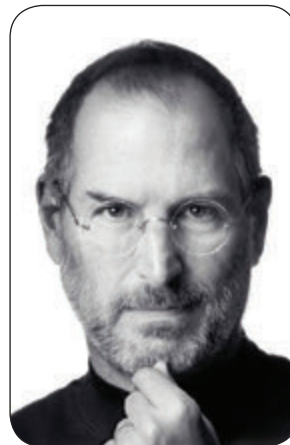
Jobs-élet-rajz

Szerintem még sosem töltöttem el olyan hosszú időt egy könyv elolvasásával, mint Steve Jobs életrajzával, amit Walter Isaacson írt, és olyan sokat láthattuk a könyváruházak toplistáján.

Sosem voltam Apple-s, most is Gangnam stíle-os a telefonom, ahogy Pan Gimun (ENSZ) is, és azt hiszem a könyv ellenére sem csatlakozom az almás geek csapatához. Mégis nagyon tetszett a könyv, egyrészt azért, mert rengeteget tudtam meg egy tényleg hatalmas emberről. A könyv nem csak az Apple érával foglalkozik, hanem egészen Jobs gyerekkorától göngyölyíti fel az élettörténetet. A mű olvasása során együtt lovagolhatjuk meg a hippi-korszak hullámaival a füvező, LSD-zó Jobs-szal; majd ahogy egyre inkább közelebb

kerül a számítástechnika világához, az IT-korszak első nagy hullámára is felküzdehetjük magunkat.

A könyvet ajánlanám azoknak, akik oda vannak az almáért, mert ők még többet megtudhatnak a kütyüjükről és arról hogyan keletkezett. Akik már-már vallásos buzgalommal hisznek eme márkában azok is egészen biztos, hogy hallanak majd újat Jobs-ról és az Apple-ről; a szemfülesek pedig még a Pixarról is megtudhatnak ezt-azt, hiszen Jobs nemcsak az Apple-nél alkotott óriásit – és olyat, amellyel megelőzte a korát –, hanem az animációs cégénél is. Remek olvasmány azoknak is, akiket csak

az IT szektor érdekel, hiszen rengeteg kulisszatitokkal találkozhatnak. Az irományt csak ajánlani tudom a hozzám hasonló személyek számára

is. Akik nem utolsó sorban azért ülnek le egy ilyen könyvvel a fotelba, mert többet szeretnének megtudni a vállalati világról, az irányításról és magáról a sikerről.

Egy ilyen könyv mindig remek gondolatébresztő. Az ember kiváló személyek társaságában mindig magán felül teljesít, nincs ez másként a könyvekkel sem, főleg, ha olyan emberekről szólnak, mint Steve Jobs és mások, akik létrehozták azt

a korszakot, amelyben jelenleg élünk.

Törceee

kritika@nyuz.elte.hu

A Szomszédnéni odaát van Stand up-osok a Mikroszínpadon

„Az embert évezredek óta foglalkoztatja a nagy kérdés, hogy mi van odaát, és attól függően, hogy kit kérdezett meg, a következő válaszokat kapta: igazság, örök élet és semmi.”

Am ezekkel a válaszokkal senkinek nem kell beérnie, amióta négy humorista utánajárt a rejtélynek. A stand up műfaj nagy kedvelőinek bizonyára ismerős a Szomszédnéni Produkciós Iroda két tagja, Bálint Ferenc és Tóth Szabolcs, Bon-bon díjas erdélyi művészek. A két humorista gondolt egyet, és Janklovics Péterrel valamint Vida Péterrel összeállva megpróbálták választ találni arra: „Mi van odaát?”. Ebből lett az, *A Szomszédnéni odaát van* című kabaré-előadás a Thália Színház Mikroszínpadán (volt Mikroszkóp Színpad).

A két felvonásos sokjeleenes darab származékos témát érint. Alapjában véve egy ember életét akarja a produkció bemutatni, így az előadás a születéssel kezdődik, és a halállal záródik. Szó van benne többek között a szappanoperák világáról, agyalágyult bűnözőkről és betegekről, mazsoláért történő gyilkosságról, őszinte fogorvosokról, vendégeket alázó pincéerekről, továbbá szadista cirkuszgizagatókról. Ezen kívül a zombik, ufók, földönkívüliek sem hiányozhatnak a kabaréból.

A díszlet egyszerű: falra festett és világított háttér, témának megfelelően asztalok, székek, pultok, koporsó. A jelenetek között voltak három személyre íródottak is, abból az időből, amikor még a Szomszédnéniék hárman voltak. Ezeket átfogalmazták, átírták, és beletették az előadásba. Találkozhatunk, hacsak említés szintjén, de Bajor Imrével és Benkő Dániellel is.

A zenei részekért a szintén jól ismert humoristának, Brutinak tartoznak a szereplők köszönettel.

Bálint Ferenc elmondása alapján: „egy pompázatos, csillogó, Las Vegas-i dolog készül, úgy kell elképzelni. Na, jó, hogy mégse essek túlzásokba, talán nem Las Vegas, hanem inkább csak egy Moulin Rouge, vagy egy Cirque du Soleil. Többször vetkőzünk is a darabban. Egyszer pelenkára. Aki eljön erre az előadásra, csak nyerhet, mert teljesen más jeleneteket adunk elő, mint a Dumaszínházban.”

És igaza is van. A politika- és közéletmentes előadást mindenki számára csak ajánlani tudom, hiszen mi nézők már rögtön az első jelenetben visítottunk a nevetéstől, amikor is két szereplő a négyből egy szál pelenkában jelent meg előttünk.

Szerintem, ha valakit ki kellene emelni eközül a négy remekül alakító színész-humorista közül, Vida Péter színészt választanám, akit Litkai Gergely javaslatára vettek be a csapatba.

A két alaptag elmondása szerint a másik két színész kiválasztásakor nagy szerepet játszott, hogy mind a kettő Péter, így ha szólítják őket, jön mind a kettő.

A nagyjából kétórás művet először 2012. március 19-én mutatták be, és elmondásuk szerint addig játsszák, amíg meg tudják tölteni a nézőteret.

Az előadás ez ideig kizárólag 3D-ben volt megtekinthető, ám nemrég készült TV felvétel, úgyhogy hamarosan már a készülékek előtt pihenve is megtekinthető lesz a darab.

Szalai Evelin
coolter@nyuz.elte.hu

Őszinteség

A minap az egyetem felé tartva egy vicces közjáték szemtanúja voltam kedvenc villamosunk pótlóbuszán. Épp mind felzúfolódunk a Blahán a tömeggel a levegőtlen buszra, és végül az egyik négyes üléshez sodródtam.

Egy anyuka ült ott az egyik helyen, mellette érdeklődő, csillogó szemű ovis kislánya, olyan kis aranyos, szőke, bongyor fürtös leánya. Velük szemben egy szemüveges üzletasszony ült, makulátlan kiskosztümben, szigorú konttyal, pengevékony ajakkal és meglehetősen karakteres arccal.

A kislány nézte-nézte a nőt, látzott, hogy baja van, egy egész megállón keresztül izgett-mozgott, törte a fejét gondterhelt arcocskával, majd hirtelen odafordult anyukájához és vidám arccal így szólt: „Anyu! A néni orrát majd otthon megbeszéljük!”

Bevallom majdnem felprűskölttem az elfojtott nevetéstől és innen-onnan kuncogást is hallottam. Sütött a kislányról, hogy milyen büszke magára, amiért ilyen udvarias tudott maradni. Élek-halok a gyermeki őszinteségért, mert sosem bántásból, de mégis rettenetesen meg tudják sérteni a karót nyelt vagy humortalan embereket. Még vicsebb akkor, amikor megpróbálnak udvariasak lenni, de az még kevésbé sikerül. Innen is látszik, hogy a legnagyobb hazudozók sem születnek annak. Emlékszem, ennyi idősen én is számtalanszor kihullasztottam édesanyám haját hasonló mondatokkal, pedig én sem rosszindulatból tettem, csupán akkor még nem tanultam meg, hogy mit szabad kérdezni és mit nem. Miután az ember felnő, nem szabad mindent megkérdeznie, meg kell válogatni az összes mondatát, otthon, az egyetemen, párkapcsolatban, különben piszkosul megbánthat bárkit, vagy hátrányba kerülhet a munkahelyén a főnökénél. Ha valaki azt mondja őszinteség, nekem a gyerekek jutnak először eszembe. Ők nem hazudnak egymásnak – vagy legalábbis nem ennyit – és vidámabb velük az élet. Az ember azonban felnő, de ez is része a felnőtté válásnak.

Panni
negyeshatos@nyuz.elte.hu

Sziasztok!

- 3;11**
- 2;10**
- 1;11**
- 12**
- 6;4**
- 4;3**
- 1;2;2;3**
- 2;2;3;3**
- 4;3;2;1**
- 4;2;2**
- 5;2;1**
- 6;2;2**
- 9;3**
- 10;2**
- 11;1**

```

3 2 1 3 1 7 6 5 4 4 4 5 9 8 9
9 8 1 8 6 4 2 3 3 2 2 2 1 3 5
  7 5 3 3 4 2 1
                2
    
```

Így szünet után úgy gondoltam, hogy hozok valami újat nektek és ez nem más, mint a griddler nevű játék. A szabályai nem bonyolultak, de mégis sok fejtörést okozhat az embernek. A játék célja, hogy előhívjuk a puzzle-ban elrejtett formákat/rajzokat. A játékmezők szélén számok találhatóak, ezek mutatják meg, hogy az adott oszlopban vagy sorban hány elem szerepel a rajzból. Például, ha egy hármast látsz a sor vagy oszlop szélén, akkor három egymás melletti mezőt kell kiszínezned az adott oszlopban vagy sorban. Ha ezt látod „2;4” keresned kell egy különálló 2-es és egy különálló 4-es mezőt is. Ezt oldogatva lassan előjönnek a kis rajzok. Természetesen úgy kell kirakni a puzzle-t, hogy a sorok és az oszlopok is stimmeljenek egymással. A kisebbik ábra megfejtését várom a címre, de aki a nagyobbbat is meg tudta fejteni, küldje be, kíváncsi vagyok mennyire adtam nehéz feladatot így elsőre! Persze kaptok egy kis sudokut is, hogy azok se szenvedjenek hiányt, akik erre vártak egész szünetben! Mostani szerencsés nyertesek pedig Veres Niki, akire vár

egy Mars szelet, Nagy Kata, aki a Twixet rajongja és Tamás Melitta! Gratulálok nektek, csokijaitokat az Északi Haliban tudjátok átvenni ezt a Nyúzt lengetve és egy személyivel vagy diákkal igazolva, hogy ti vagytok ti. Jó fejtegetést!

Panni
rejtveny@nyuz.elte.hu

- 3**
- 3;1**
- 3;1;1**
- 3;1**
- 4;1**
- 2;1;1**
- 3;1**
- 3**

```

4 6 5 2 1 1 4 0
    2 4 1 1
          1
    
```

	3		5				2
8		7				1	3
9		6		3			
		5	9				1
3	6		1	5		4	8
1				3	7		
			5		8		9
5		8			2		4
2				4		3	

Gólyabál

Az első cikkünkben a legtöbben azt válaszoltatok, hogy az ELTE-s bulik közül a gólyabálra szeretnétek elmenni a legjobban. Most, hogy elérkezett az esemény, újra megkérdeztünk titeket, miért vártátok.

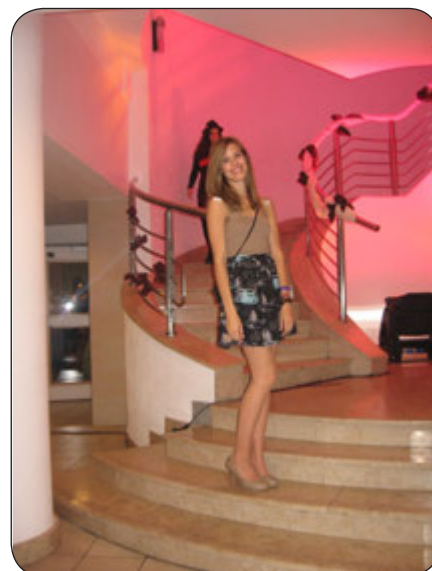
É&B

Merci (19, matek) és Zsuzsi (19, matek) azért várták ezt az estét, mert már nagyon szerettek volna csinosan kiöltözni és egy jót bulizni. Merci ruháját a Zarában, Zsuzsi pedig a Tally Weijlben vette.

Benedek (22, környezettan) mellényét és nadrágját édesapja varrta. Kíváncsian várta a gólyabált, mivel tavaly sajnos lemaradt róla, így még csak most kóstolhatott bele először a bál hangulatába.

Bori (20, biológia) szoknyája mintájához igazította felsője és cipője színét. Azért várta ezt a bulit, mert szerinte ritkák az ilyen kiöltözős alkalmak, és egyébként is a Brains az egyik kedvenc zenekara.

Parázttatás 4

Kézi kamerás felvételek, valóság-hű hatás, (elvileg) igaz történet alapján készült forgatókönyv. Ha azt halljuk Paranormal Activity, már csak kevés ember nem tudja azonnal, melyik filmről van szó. Pontosabban melyekről, hiszen a most október végén mozikba került film már a negyedik a sorban.

Az eddig kijött filmek egyre visszább mentek az időben, megmagyarázva egymást, ám most más a helyzet, ezúttal az első rész után történetek következnek, a nyitott kérdések egy részére adva választ.

Újítás, hogy haladnak a korról a szereplők, már nem csak sima kézi kamerás felvételekkel követhetjük nyomon a házban történő furcsaságokat, megmagyarázhatatlan jelenségeket, ugyanis új történetünk főszereplője egy kamaszlány, az a tipikus „lány a szomszédból”. A szülők természetesen rá sem hallgatnak, ahogy a második részben sem hallgattak a kamaszlányukra Kristiék, amikor a gyermek felfedezte az első jeleket. A lány elhatározza, hogy megbizonyítja nekik igazát, hogy nem őrült meg és barátja segítségével bekamerázza a

lakást, de nem a szokványos módon. Saját laptopját is úgy állítja be, hogy észrevétlenül folyamatosan vegye felre a webkamerájával, bármi történik. A nappali – és egyben az egész film – felvételbeli különlegessége, hogy belevették modern korunk játékát, az Xbox 360 Kinectet. Ennek érzékelője a szabad fényben nem látható sugarakat bocsájt ki, de az éjszakai kamerán ezernyi zöld sáv öleli körbe a teret, minden mozgást érzékelve. A nem emberi lényekét is.

A szomszédlány, Alex, egyik nap egy fura, kissé antiszociális fiúcskát talál a kertjükben lévő favárban. Ő Robbie, a szemben lakó szomszéd kislánya. Egyik nap anyukáját mentő viszi el és kiderül, hogy nincs senki más rokona, így a kislány ideiglenesen Alexék otthonába kerül. Ekkor furcsa dolgok kezdődnek a házban, főleg miután Robbie bemutatja Alex vele egyidős kisöccsének, Wyatt-nek a láthatatlan barátját. Ezután egyre jobban eldurvulnak a dolgok, majd kezdetét veszi a vérengzés. A történetről elég is ennyi előljáróban, hiszen nem szeretném lelőni a csattanót.

Ez a film sajnos borzongatás szempontjából már nem volt olyan jó, mint

az első három rész, hiszen azzal, hogy így elnyújtották a cselekményt, számomra hihetlenné vált a talán legrémissztöbb része a dolognak, az a bizonyos „megtörtént események alapján készült”. Ráadásul a film vége szerintem kiábrándító volt, mert én már nem tudtam komolyan venni. Ezzel pedig már elvette az első két rész varázsát is. Ez persze csak az én véleményem, biztos vagyok benne, hogy lesz, akinek pont ez a fordulat fog tetszeni. Minden esetre érdemes volt már-már rutinosan végigülni a stáblistát, mert a végére raktak egy nagyon rövid (talán) spanyol nyelvű felirat nélküli jelenetet. Ez következett enged egy várható ötödik rész eljövételére is, ami magyarázattal szolgálhat ennek az egésznek a kezdetére.

Panni

mozizona@nyuz.elte.hu

PARANORMAL ACTIVITY 4 (2012, amerikai horror, 95 perc)

Rendező: Ariel Schulman, Henry Joost

Producer: Jason Blum, Oren Peli, Steven Schneider

Szereplők: Katie Featherston (Katie), Kathryn Newton (Alice), Matt Shively (Alex), Brady Allen (Robbie)

Pontszám: 5,5/10.

elte nedves est

<http://nedvesest.elte.hu/>

facebook.com/NedvesEst

 [info: nedvesest.elte.hu/english](http://nedvesest.elte.hu/english)

2012.11.08. | Széchenyi Fürdő

**DJ KARMATRONIC | COOKY & M. GEE
DJ SOULJA | DJ JAMI**

**3 MEDENCE | 4 DJ | 2 DJ PULT | TÁNCOSOK | VIZESPÓLÓ VERSENY | | SZAUNA
TESTFESTÉS | VÍZ ALATTI FOTÓZÁS | FÜTÖTT SÁTRAK | FELEJTHETETLEN ÉLMÉNY**

JEGYÁRAK: ELTE & ESN: 1690 FT | VENDÉG: 2290 FT | HELYSZÍZEN: 2490 FT

Széchenyi Gyógyfürdő és Uszoda, 1146 Budapest, Állatkerti krt. 11. Megközelítés: 72-es trolibusz, Milleniumi földalatti, Széchenyi fürdő megállóhely. Éjszakai járat: 979-979A busz, Széchenyi fürdő megállóhely. kapunyitás: 22:00. A műsorváltozás jogát fenntartjuk.